

Fiil Çatısı - 2

1. I. Garsonlar, bu büyük bardaklara birazdan su dolduracaklar.
II. Kasaba halkına ilk kez bir tiyatro oyunu izletecektik.
III. Babası başka bir şehirde iş bulunca onu yatılı okula yazdırmıştı.
IV. Rüzgâr, çınar ağacının yapraklarını titretiyordu.
V. Ayağı takılıp yere düşen çocuğu dikkatli bir şekilde kaldırdı.

Numaralanmış cümlelerden hangilerinin yüklemeleri ettirgen çatılıdır?

- A) I ve II.   B) II ve III.   C) II ve IV.
D) III ve V.   E) IV ve V.

2. (I) Hepimiz hayatta en az bir kere zor bir sınavla karşılaşmışızdır. (II) İster okul sınavı ister işimizle ilgili bir çalışma olunca hep şu öğüt verilir: (III) Çalışma planı yapın. (IV) Plan yaparak test hazırlıklarınızı, sınav öncesi bir iki yoğun çalışma dilimi yerine daha geniş bir zamana yayın. (V) Planınıza sıkı bir şekilde uyun.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin çatı özelliği için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. işteştir.   B) II. edilgendir.
C) III. dönüşlüdür.   D) IV. geçişlidir.
E) V. etkendir.

3. Buranın mis gibi havasına ve tertemiz doğasına bayıldık.

Bu cümledeki yüklem çatı özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Etken – geçişli   B) Edilgen – geçişsiz
C) Edilgen – oldurgan   D) Etken – geçişsiz
E) Dönüşlü – geçişsiz

4. (I) Benim pırasa düşkünlüğüm yeni değil. (II) Annemin biraz da nadiren ama sanki şifa niyetine yaptığı bu yemekte nostaljiden öte bir ölümsüz kış duygusu da bulurum. (III) Sanki çetin geçen kışın ortasında bir bahar patlaması bulmuşumdur. (IV) Aile içindeki lezzet mırıltıları ömür boyu ona saygı duymamı kökleştirmiş de olabilir. (V) Pirinç ve pırasa dengesi bulunmuş ve pişirildikten sonra üzerine maharetle limon sıkılmış bir pırasa yemeğinin saltanatını onca cazip menüye değişmem.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde çatı özelliği aranmaz?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.   E) V.

5. Ne kadınlar sevdim zaten yoktular

I

Böyle bir sevmek görülmemiştir

II

Yalnızlıklarımda elimden tuttular

III

Uzak fısıltıları içimi ürpertir

IV

Sanki gökyüzünde bir buluttular

Nereye kayboldular şimdi kim bilir

V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerin hangisi aldığı ekle, geçişsizken geçişli hâle getirilmiştir?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.   E) V.

6. Geçişsiz eylemlerin edilgen yapıldığı cümlelerde sözde özne de gerçek özne de bulunmaz.

Aşağıdaki cümlelerin hangisi bu duruma örnek olarak gösterilebilir?

- A) Bahçedeki otları biçme işi Hasan'a verildi.
B) Koyunlar, kış nedeniyle yayladan indirildi.
C) O akşam, karşı komşuya gidildi.
D) Çok katlı otoparkın projesi çizildi.
E) Yarın sınav yapılmayacağı öğrencilere söylendi.

7. I. Cevizleri elleri titreyerek, gözleri parlayarak bölüştü-
ler.
II. En sevdiğim arkadaşımınla yıllar önce bir düğünde ta-
nıştık.
III. Hüzünden uzak gökyüzünde, kuşlar özgürce uçuşu-
yor.
IV. Uzunca bir aradan sonra eski dostumla Ankara'da
buluştuk.
V. Yönetim kurulu üyeleri, bu konuyu sabaha kadar tar-
tıştılar.

**Numaralanmış cümlelerin hangilerinde yüklem, özne-
sine göre işteş, nesnesine göre geçişli fiildir?**

- A) I ve II.   B) I ve V.   C) II ve III.
D) III ve IV.   E) IV ve V.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylemin kim tarafın-
dan yapıldığı belli değildir?**

- A) Eskiden çocuklar sokaklarda birbirinden zevkli oyun-
lar oynarlardı.
B) Fırsat buldukça şehrinizdeki müzeleri ziyaret edin.
C) Her insan, en az bir sanatsal faaliyete zaman ayırma-
lıdır.
D) Beyaz koltuklar yaşlı, engelli ve hamile yolculara ay-
rılmıştır.
E) Öğrencileri şiirin büyülü atmosferine davet ediyoruz.

9. Mutluluğu kendinize bulaştırmadan başkalarına vere-
mezsiniz.

**Aşağıdakilerden hangisi çatı bakımından bu cümle-
ye özdeştir?**

- A) Sevmek ve sevilmek, güneşi iki taraftan hissetmeye
benzer.
B) Herkesle dost olan kimsenin dostu olmaz.
C) İnsanları yargılasan onları sevmeye zaman kalmaz.
D) Söyleyecek bir şeyiniz yoksa hiçbir şey söylemeyin.
E) Kuşlar ayaklarıyla, insanlar dilleriyle yakalanır.

10. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde eylem nesne-yüklem
ilişkisi bakımından diğerlerinden farklıdır?**

- A) Bütün sevgileri atıp içimden
Varlığımı yalnız ona verdim ben
B) Askerler dönüyor ihtiyar askerler
Sulhun mavi dağlarından
C) Bu afyon ruhu gibi baygın mahalleden
Hayalimde tek çizgi bir sen kalmışsın sen
D) Yıllardan beridir ağaran teller
Bu akşam parıldar şakaklarımda
E) Her şey yerli yerinde; havuz başında servi
Bir dolap gıcırıyor uzaklarda durmadan

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem geçişli ol-
duğu hâlde nesne kullanılmamıştır?**

- A) Davetlilere hizmet etmesine herkes şaşırılmıştı.
B) Yağmur yağınca sular, yığının üzerinden akardı.
C) O anda dedesinin ne kadar zayıfladığını anladı.
D) Akşama kadar ara vermeden çalışıp bitirdi.
E) Bu fasıl da kapanınca yorgunlukla saatine baktı.

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözde özne kullanıl-
mamıştır?**

- A) Türü ve yazılış amacı ne olursa olsun her yazı, bir
konu üzerine kurulur.
B) Millî takım ilk on dakikadaki tutukluğunu atarak iyice
açıldı.
C) Yeni çekilecek bir dizi için oyuncu seçimleri bu otelde
yapılacakmış.
D) Okulun bulunduğu mahalledeki çöpler gönüllü öğren-
ciler tarafından toplandı.

